

Mexico, Caribiske kyst

Til fiesta i Chiapas, mystiske Maya-pyramider og paradiset i Tulum

Her i området er gamle pyramider og ruiner fra Maya-tiden lige så almindelige i landskabet som danske landsbykirker. Vi har lige været lidt nede af stranden og besøgt de lokale ruiner her i Tulum, som især udmærker sig ved deres enestående beliggenhed. Der er vel ca. 50 ruiner af pyramider, paladser, templer, og huse, hvor herskeren og præsterne boede. Almindelige mennesker fik kun adgang til området i forbindelse med religiøse ceremonier, hvor de til og med kunne risikere at blive ofret til guderne. Men beliggenheden er betagende - selv i den bagende sol måtte jeg simpelthen sætte mig der ved ét af templerne, bygget på en klippe ud over havet, og nyde synet: I forgrunden en lille sandstrand, på den næste palmebevoksede klippe et endnu større tempel og med den flere kilometer lange strand i baggrunden, hvor vi camperer, omkranset af det turkisblå hav og den blå himmel.



Anja vasker tøj i Tulum ved det Caribiske Hav



Koralrev ved Tulum på den Caribiske kyst i Mexico



Vores paradys strand ved Tulum med det turkisblå hav, koraller, hængekøjer og Maya ruinerne i baggrunden.



Optog til ære for helgenen San Bastian



Indianerbørn langs vejen sælger vævede tæpper



Søren i de udgravede ruiner ved Palenque med Kong Pakals gravsted i baggrunden.

Vi er nu ved den Caribiske kyst på halvøen Yucatan og nyder livet på den sidste frie sandstrand ved denne kyst, inden her formentlig også bliver bygget store turistkomplekser. Kommersialiseringen af dette førhen så fattige og tyndtbefolkede område begyndte for ca. 25 år siden, hvor den mexicanske regering besluttede at omdanne en lille fiskerlandsby ved en smuk strand til et internationalt turist centrum. Det blev til byen Cancun, hvor nu 300.000 indbyggere betjener de over 2 mil. turister, som hvert år besøger området. Denne succes har bredt sig til resten af den ca. 130 km. lange kyststrækning, og bidrager til at gøre turisterhvervet til Mexicos næststørste valutakilde (efter olie). Vi havde i Cancun lejlighed til at køre over den smalle tange, som strækker sig ud i det Caribiske Hav, og hvor størstedelen af hotellerne ligger. Ikke uden grund kaldes vejen The Strip, for de mange og store hotelkomplekser her kan godt minde lidt om Las Vegas, som har givet inspiration til navnet. I avisen står dagligt belægningsprocenten, som hele byens erhvervsliv jo er afhængig af, og her i januar måned ligger den på imponerende 92,5%.

Og det er absolut med god grund, at turister fra hele verden flokkes her: Strandene er helt hvide, hvor sandet selv i brændende sol er køligt (til forskel fra Stillehavskysten, hvor det nærmest er som at gå på glødende kul). Havet er krystalklart, og den hvide sandbund blandet med koralrev danner i solen en palet med alle nuancer af grønne, turkis og blå farver.

Ved vores strand har Tulum-fiskernes co-operativ bygget en række cabana'er, små hytter med bambusvægge og palmeblade på taget, og som lejes ud til især unge rygsæk rejsende. På stranden, som her er bred og fast og som altid i Mexico offentlig tilgængelig, holder vi så sammen med en halv snes andre

campere. Skønnere udsigt kan man ikke forestille sig: Maya-indianernes ruiner i baggrunden, den næsten blændende hvide strand, hvor de ca. 20 fiskerbåde hver morgen er i aktion for at sikre turisterne i Cancun deres hummer og krabber. Fiskerne dykker ude på dybt vand efter hummerne og har desuden harpun med, så de kan skyde de store fisk, de møder på vej ned i dybet. Menuen i aften står derfor igen på frisk fisk.

Den store oplevelse her er dog at snorkle. Ca. 300 m fra stranden er et langt rev, det næst længste i verden efter Barrier Reef i Australien, men allerede få meter ude er der grupper af mindre rev. Korallerne danner rev, huler og grotter, næsten som hvis man forestiller sig havkongens underjordiske slotsruin, hvor fiskene svømmer rundt i stimer, medens planterne gynger let i strømmen. Det er som selv at være midt inde i et stort akvarium. Det vrirler med fisk, flest i blå og gullige farver samt en del tigerstribede, mange helt flade med store farverige, viftende finner, og som her svømmer på højkant. Hvilket syn, når de lidt skævt kigger op på mig, med åben mund og undrende øjne, men i øvrigt uden at blive bange. Vandet er nemlig så saltholdigt, at man slet ikke behøver at bevæge sig for at holde sig flydende, og faktisk kan man brystsvømme baglæns ved at efterligne fiskene og vifte lidt med hænderne.

Vejret er helt ideelt, idet de ca. 30° om dagen reduceres til behagelige 10-15° om natten. Kigger vi i den måneklare nat ud ad vinduet, kan man let forledes til at tro, at der har lagt sig et fint lag sne på stranden - sandet lyser helt hvidt og er så fint, at det let fyger sammen, som vi alt for godt kender det fra den danske vinter. Forleden var der en kraftig pålandsvind, og flere bilejere måtte om morgenen ud og skovle bilen fri af det bløde sand.

Inden vi fandt denne paradisstrand, boede vi et par dage på en anden næsten lige så flot plads (men det kostede 80 pesos/dag). Det blev dog til fulde kompenseret af vort møde med et herligt dansk ægtepar, Bent og Jane, som nu i 20 år har nydt denne frie tilværelse. Bent er 60 år, men ligner en på højst 50, hvilket han tilskriver deres afslappede leveform. De er væk fra DK et par år ad gangen, bor i år hele vinteren på denne plads, hvor de modtager en del venner, da de danske rejsebureauer nu har billige rejser netop til Cancun. Sammen besøgte vi bl.a. et resort, hvor man kan svømme med delfinerne. Faktisk var Bent og Jane en dag først i sæsonen blevet inviteret til at deltage i træningen af delfinerne, hvor turisterne nu må betale ca. 900 kr. for ½ times leg.

En anden specialitet i dette område er de mange cenotes, det er meget dybe, klare søer og brønde dannet af kildevæld i undergrunden, som overvejende består af kalksten. Her er også fantastiske farver og flotte fisk, og så nyder pigerne at bade i ferskvand, så deres hår ikke bliver fedtet som i det salte havvand. Udover i Maya-tiden (for 700-1500 år siden) at have tjent som vandforsyning, viser det sig nu, at mange cenotes indeholder en del smykker i guld og jade - samt i enkelte tilfælde menneskeknogler, der alt sammen har været ofret for at formilde guderne.

Som antydte i forrige rejsebrev nød vi 3 uger ved Stillehavskysten sammen med moster Ulla, flot strand, varmt - og jeg mener virkelig varmt - vejr, friske østers og stegte fisk ved stranden. Ulla, som stadig er i disco-alderen, introducerede pigerne til byens natteliv, og de lærte selv hurtigt at kende vejen ind til byen.

De har efterhånden så mange adresser i mindebøgerne, at Camilla allerede er ved at planlægge selv at rejse en tur til Mexico om nogle år. Der var f.eks. en aften, hvor vi overnattede ved en tankstation, at hun sad ude på kantstenen til over midnat og underholdt sig med en guitarspillende mexicaner, der ikke kunne et ord engelsk.

Et blik fra dagligdagen her ved stranden viser en familie, som snakker med naboerne, sidder i den smalle skygge under camperens solskærm, går ture, svømmer og læser. Madlavningen kommer vi let om ved: For tiden tortillaer med tun, æg, løg og tomat - og friske boller hvis vi får bud med op til byen 6 km væk, eller jeg selv cykler derop med vor gode ven Hans Hermann fra Tyskland. Sidst på eftermiddagen en rom og cola og ellers masser af friskpresset appelsinjuice. Vi køber appelsiner i sække med ca. 25 kg til 12-20 pesos. Rom er heller ikke dyrt, idet en flaske Bacardi godt lagret mørk rom koster under 50 kr. og den almindelige lyse under 15 kr. - alt sammen per liter.

Jeg har på turen slæbt rundt på Tor Nørretranders' murstensbog Mærk Verden, som jeg ikke før havde taget tid til at få læst. I den aktivitets hæmmende varme ved stranden kom den så frem - og viste sig at være rigtig interessant. Her, hvor vi hver dag oplever en masse, kan man undres over, at vi næste dag igen har kapacitet til at modtage nye indtryk. Jeg kan derfor helt følge påstanden om, at medens vore sanser ubevidst optager, behandler, vurderer, sorterer og gemmer ca. 12 mil. bit hvert sekund (heraf alene 10 mil. bit gennem øjnene), så opfatter vi selv kun ca. 16 bit/sekund. Resten går på lager og kan så hentes frem i små portioner. Derfor er det også for os en god oplevelse at sætte tingene på tryk, hvorved vi ofte genoplever det skete med nye indtryk. Prøv selv at lukke øjnene, dreje hovedet et andet sted hen og derefter kort åbne øjnene som i et blink. Du kan straks fortælle en smule om, hvad du har nået at opfatte. Tænk lidt over det, og det billede som øjnene affotograferede, men som vor begrænsede opfattelsesevne ikke straks kan fortælle os, bliver tydeligere og får efterhånden flere detaljer.

Det kan sammenlignes med fra bilen at kigge på en indianerlandsby langs vejen. Indianerne, som jo ikke har gode erfaringer med hvide besøgende, er nemlig bange for at blive fotograferet og løber straks væk, hvis vi holder. Vi ser en masse kvinder, som med et flyttemandspandebånd slæber rundt på store bylter, træ til brug ved madlavning, eller børn indsvøbt og båret på ryggen. Vi ser også hvordan regnskoven afbrændes, og hvor mænd med træpløve trukket af okser forsøger at skaffe familien et udkomme ved at dyrke nogle spredte og ret forpjuskede majs. I højlandet er der foran næsten hver hytte strøet kaffebønner til tørre, hytter på 15-20 m², hvor hele familien bor, såvidt vi kan se ofte i hængekøjer. Ved vejkanten er der tøjret grise med lang brun pels, som på en ko der går ude hele året.

Under opholdet i dette varme og tørre område kom yderligere nogle sprækker frem i camperen. Vi benyttede anledningen til at finde et lokalt snedkeri, hvor vi frit kunne udvælge krydsfiner og træ, som en flok flinke mexicanere stod parate for at skære til. Da vi rykkede plasttapetet af på de mørre steder fulgte glasuld-isolering og flager af rådnet træ med. Vi, dvs. Benthe, var lige i sit es og i to meget varme og støvede dage blev vognen renoveret, så den nu er i noget bedre stand, end da vi overtog den. Desuden blev vi beroliget af, at der bag de rådne plader var et solidt stålskelet, som holder sammen på det hele.

Vi var så parate til nye udfordringer og kørte til den oprørsplagede Chiapas-provins, hvor vi har hørt beretninger om massakrer lige før jul. Der var nu ganske fredeligt, og vi havde flere fine oplevelser. Lige uden for hovedstaden Tuxtla var vi på en 2 times sejltur i en oversvømmet dal, hvor der var blevet bygget et vandkraftværk. På turen så vi store fuglekolonier, krokodiller, aber der svingede sig i træerne, en naturskabt katedral i klippen, hvor der var opstillet en statue af den hellige Jomfru af Guadeloupe - alt sammen medens bjergvæggen rejste sig lodret i op til 1000 m højde på begge sider af den til tider smalle dal. Det var ved at springe ud fra disse tinder at indianerne ved de spanske kolonisters fremrykning begik selvmord fremfor at blive taget til fange eller underlagt spansk herredømme.

Vi kørte så et par kilometer videre og så pludselig noget, der lignede et optog på kirkepladsen i en lille by, som ellers var næsten spærret af. Vi fik dog vognen gelejdet ind på en gade, som viste sig at være på ruten, hvor det efterfølgende optog til ære for byens helgen, San Bastian, fandt sted. Og hvilket optog - det var som om hele byen var udklædt fra top til tå:

Mændene og drengene havde på hovedet parykker, som lignede en mellemting mellem en kokosmåtte og et pindsvin, malet træmaske, hvor de kunne kigge ud af næseborene, farvestrålende poncho og kjortel med pailletter og de sædvanlige billeder af Jomfruen af Guadeloupe. Kvinderne var i storblomstrede og ekstra farvestrålende krinolinekjoler og uden maske. I byens gader hang guirlanderne tæt.

Til lyden af trommer og fløjter dansede optoget på mange hundrede mennesker gennem byen til torvet, hvor de mødte de ventende bærere med San Bastian-figurer og faner og fortsatte så til en anden kirke. Derefter opløstes optoget og overgik til mere lokale fiestaer, hvor vi deltog i 'vores' gade. Nogle af de større huse havde opstillet fine religiøse dekorationer i forstuen, hvor de udklædte sanseløst dansede til rytmen. Jeg tror nok, at de hvert sted blev godt beværtet og fik slukket tørsten i den varme aften. Oplevelsen blev ikke ringere af, at vi kunne overnatte på gaden midt i festen. Vi måtte dog tidligt afsted næste morgen, da det også var stadeplads for det lokale marked - og livet må jo gå sin gang.

Vi kom så til San Christobal, markedsbyen for de mange indianerstammer i dette bjergrige område. Byen ligger i ca. 2500 m højde, og turen derop var en næsten uendelig snoet vej gennem skyerne inden vi kom til den lille dal, hvor byen ligger.

De lokale indianerstammer forsøger at bevare deres kulturelle, sproglige og håndværksmæssige særpræg, og vi så mange eksempler herpå i byens butikker, boder og fra omkringgående sælgere. De sidstnævnte var især kvinder, ofte med et ammende barn ved brystet, som tilbød flotte vævede bånd og bæltter. Klimaet var friskt med 20-25° om dagen og ned til 5° om natten, men herlig klar og meget tynd luft. Æbletræerne på campingpladsen stod i blomst her i januar og meget mindede os om vore mange gode ture op i bjergene i Libanon.

Vi har aldrig haft de mexicanske ruiner højt på vor prioriteringsliste, men da vi kom lige forbi én af hovedattraktionerne, Palenque tog vi alligevel derind. Det fortrød vi ikke. Der er renoveret ca. 35 af de i alt omkring 500 ruiner på området, som har været helt tilgroet af den tætte regnskov.

Dette er også en gammel Maya-by, som i sin glansperiode blev regeret af Kong Pakal, en slags mexicansk Christian IV. Han kom på tronen som 12½-årig og levede til han var 80-100 år.

Han er begravet midt inde i den største pyramide - og jeg fik en let fibersprængning i mit ene lår ved at gå ned til hans gravsted ad de stejle sten trapper, som var våde og akavede efter nattens regn. Jeg forstår ikke, hvordan de kortbenede indianere kunne klare disse næsten ½ m høje trappetrin.

Ruinerne var flotte, men stemningen omkring dem var helt speciel, med urskov voksende helt op til de ruiner, der var blevet hugget fri, og en mystisk, let dis hen over stedet. Der kunne jeg sagtens forestille mig disse små indianere gå rundt for ca. 1300 år siden, bygge vandkanaler, bade, bakse med de store sten til templer, paladser og ikke mindst til den imponerende 23 m høje pyramide som kongens eftermæle. Husk på, at de hverken havde hjælp af hjul, metal værktøj eller pakæsler. Maya-indianernes kultur kan på en måde sammenlignes med pharoernes Ægypten, og der er da også teorier om et overnaturligt åndsfællesskab ved bygningen af pyramiderne.

Benthes hjørne:

Vort første møde med Joaquin var lige uden for campingpladsen i byen Zipolite, hvor vi ledte efter et sted at tilbringe julen. Han bruger en del af sin fritid med at træne nogle unge handicappede mennesker i livredning. Joaquin er professionel livredder og samarbejder med den mexicanske regering for at etablere og uddanne livreddere ved Mexicos strande. Behovet er ret stort, og han fortalte at der ved denne strand de sidste par år var druknet over 100 mennesker, men var stolt over at der sidste år kun var druknet 2 efter at der var ansat to livreddere.

Han er født og opvokset i Florida, har boet mange år i Mexico og taler begge sprog flydende. En af hans chefer i USA er manden som opfandt den orange livredder-bogie, som de fleste nok genkender fra Tv-serien Baywatch. Han viste os også et avisudklip fra Los Angeles Times, hvor han på billedet springer ud fra en 10 m. høj kaj ned i et havnebassin. Vi fik også bekræftet at han havde mødt skuespillerne fra Baywatch, idet han havde hjulpet dem med noget

research, - og, fortalte han med et glimt i øjet, han havde også mødt 'Miss Big Boobies', men at han i øvrigt betragtede serien som fiktion.

I den tid vi tilbragte ved forskellige strande i området traf vi ham flere gange, og han inviterede os hjem til en drink i sit hus, som ligger i Zipolite, lidt oppe af bjergsiden med en dejlig udsigt ned over byen og stranden. Hans hobby er lokal kunst, og han kender de gode kunstnere som bor oppe i bjerglandsbyerne.

Han fortalte en historie om en af hans gode venner, en gammel maskemager på 80 år som bor langt oppe i bjergene. De havde en dag talt om havet og den gamle mand fortalte, at han havde været ved havet een gang i sit liv, det var da han var ti år gammel. Han og hans far havde taget turen ned til havet til fods! Da Joaquin spurgte hvor mange dage de så havde tilbragt ved havet var svaret, een dag! Men hvorfor var de ikke blevet der flere dage? Hertil havde den gamle mand svaret at det ikke var muligt, da de gerne skulle nå tilbage i tide til at bjerger høsten, og da det havde taget dem 30 dage at gå ned til kysten så kunne de ikke spille flere dage med at kigge på havet, da de jo også skulle bruge 30 dage på at gå hjem igen.